

NIEBIESKOOCY w naszej szkole

Autorzy projektu składają podziękowania:

Badania uczniów przeprowadziliśmy na początku i pod koniec klasy IV. Efekty odroczone programu badaliśmy w 2019 r. tj. rok od zakończenia programu, co pozwoliło wnioskować o trwałości zmian. Punktem odniesienia były zmiany zachodzące w ośmiu klasach nieobjętych oddziaływaniami.

Co badaliśmy?

- warunki rozwoju psychospołecznego w relacjach z rówieśnikami i nauczycielami
- poczucie bezradności na lekcjach języka polskiego i matematyki
- poczucie zagrożenia stereotypem niskich zdolności
- styl wyjaśniania własnych sukcesów i porażek w nauce
- stres w związku ze szkołą i nauką oraz stosunek emocjonalny do szkoły

Zespół realizujący program:

pedagodzy:
prof. dr hab. **Maria Deptuła** – kierownik projektu
Szymon Borsich – doktorant
Katedra Pedagogiki Opiekuńczej i Profilaktyki Społecznej
na Wydziale Pedagogiki UKW

oraz **Anna Borucka** – psycholog
Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii
przy wsparciu:
dr **Blanki Poćwiardowskiej**, dr **Wioletty Junik**
i mgr **Alicji Potorskiej** z Katedry POiPS

Państwowej Agencji
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

za przyznany grant
umożliwiający realizację projektu

Wydziałowi Edukacji i Sportu
Urzędu Miasta Bydgoszcz
za ogromne zaangażowanie i wsparcie

Władzom Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
w Bydgoszczy i Pracownikom Działu Nauki
oraz Działu Informacji Naukowej Biblioteki UKW

za doskonałą współpracę
w trakcie realizacji projektu

Stowarzyszeniu Kobiet KONSOLA
i Fundacji Autonomia

które opracowały polskojęzyczną wersję filmu
„Niebieskoocy”
za nieodpłatne udostępnienie jego kopii.

NIEBIESKOOCY w naszej szkole

-przewycięzanie stereotypów drogą
do tworzenia uczniom lepszych warunków
rozwoju w klasie szkolnej

PILOTAŻOWY PROGRAM

dla nauczycieli i wychowawców klas bydgoskich szkół podstawowych, którzy pracując w parach, przy wsparciu zespołu realizującego projekt, poszukiwali sposobów zapobiegania powstawaniu u uczniów przekonania o swojej niezdolności do osiągania sukcesów w nauce. Tworzyli też im sprzyjające warunki do nawiązywania dobrych relacji z rówieśnikami. Pomagali również uczniom już dotkniętym stereotypem niskich zdolności i/lub odrzucanym przez rówieśników w klasie szkolnej.

Projekt finansowany ze środków przyznanych autorom projektu Marii Deptule i Szymonowi Borsich w trybie konkursowym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Co ustaliliśmy w badaniach?

Program współpracy z parami nauczycieli uczącymi w tej samej klasie IV był realizowany w 9 klasach w roku szkolnym 2017/2018. Klasy do tej grupy oraz do grupy porównawczej wylosowaliśmy spośród wszystkich bydgoskich szkół publicznych. Celem naszej współpracy z nauczycielami było tworzenie przez nich lepszych warunków rozwoju wszystkim uczniom. Jednak grupą wymagającą szczególnego wsparcia były dzieci wychowujące się w rodzinach o niskim statusie socjoekonomicznym i mające trudności w nauce. Staraliśmy się, aby wiedza i doświadczenia nauczycieli oraz nasza wiedza i doświadczenie stały się punktem wyjścia do projektowania i realizacji działań, które pomogą tym dzieciom odzyskać wiarę w to, że mogą osiągać sukcesy w nauce, cieszyć się sympatią rówieśników i nauczycieli.

Wyniki w nauce uzyskiwane przez te dzieci, często nie odpowiadają ich możliwościom intelektualnym. W procesie tym znaczącą rolę odgrywają nie tylko negatywne sądy o sobie i innych ludziach, ale również stereotypy funkcjonujące w klasie. Nazwa programu jest związana z filmem pod tytułem „Niebieskoocy” (scenariusz i reżyseria: Bertram Verhaag), który porusza problem stereotypowego postrzegania i dyskryminacji osób uznanych za inne.

Niestety, nie stwierdziliśmy istotnych statystycznie różnic pomiędzy grupą biorącą udział w projekcie, a grupą porównawczą.

Jednak nauczyciele uczestniczący w projekcie ocenili go jako interesujący i bardzo przydatny.

Dzięki projektowi odkryliśmy takie zespoły klasowe, w których zaszły korzystne zmiany w zakresie badanych zmiennych, a dzięki temu możliwe stało się poznanie dobrych praktyk i dzielenie się tą wiedzą z innymi.

Nasze badania przyczyniły się też do ujawnienia zmian zachodzących w całej badanej próbie uczniów, a te ustalenia mogą stać się podstawową do przygotowania i realizacji kolejnych projektów. Stwierdziliśmy, że:

- 1 Warunki rozwoju psychospołecznego w relacjach z rówieśnikami polepszyły się w drugim pomiarze, ale w trzecim były już zbliżone do tych odnotowanych w pierwszym pomiarze.
- 2 Warunki rozwoju psychospołecznego w relacjach z nauczycielami najbardziej pogorszyły się pomiędzy drugim, a trzecim pomiarem.
- 3 Pomędzy wszystkimi pomiarami nastąpił wzrost poczucia bezradności na lekcjach języka polskiego i matematyki.
- 4 Nie ujawniliśmy istotnych statystycznie różnic między pomiarami w zakresie poczucia zagrożenia stereotypem na lekcjach języka polskiego i matematyki.

- 5 Stwierdziliśmy, że styl wyjaśniania własnych sukcesów i porażek w nauce przez dzieci staje się bardziej pesymistyczny.
- 6 Ustaliliśmy, że wzrasta stres odczuwany w związku ze szkołą i nauką. Najwyraźniej zarysowały się różnice pomiędzy drugim i trzecim pomiarem oraz pierwszym, a trzecim. Różnice te były istotne statystycznie.
- 7 Odnotowaliśmy też pogarszanie się stosunku emocjonalnego do szkoły. Różnice te były istotne statystycznie zarówno pomiędzy pierwszym, a drugim, jak i pierwszym, a trzecim pomiarem.

Warto pamiętać, że:

SUKCESY w nauce, dobre RELACJE z konstruktywnymi rówieśnikami oraz z życzliwymi i wspierającymi nauczycielami, to istotne w okresie dorastania CZYNNIKI CHRONIĄCE uczniów przed zachowaniami ryzykownymi.

